

Andøy Kommune

Vedtatt av Andøy
kommunestyre den 03.10.16,
KS-sak 076/16.
Rev. 17.12.18

Overordnet beredskapsplan

Innholdsfortegnelse

1. Mål og definisjon

- 1.1 Mål for kommunens beredskapsarbeid
- 1.2 Definisjon
- 1.3 Hovedprinsipper for beredskapsarbeidet

2. Organisasjon, ansvar og myndighet

- 2.1 Kommunal kriseledelse
- 2.2 Kriseledelsens oppgaver
- 2.3 Sted for etablering av kriseledelsen
- 2.4 Ansvarsfordeling mot politi/lensmann og fylkesmannen
- 2.5 Nedtrapping og etterbehandling
- 2.6 Kriseteam

3. Delplaner

4. Evakuering

- 4.1 Ansvar
- 4.2 Transport

5. Informasjon

- 5.1 Ansvar
- 5.2 Krisekommunikasjon
- 5.3 Budskap
- 5.4 Medier, kanaler, virkemidler

6. Tiltakskort på viktige hendelser

7. Ressursoversikt

8. Forbedringsprosesser

8.1 Opplæring

8.2 Øvelser

8.3 Krisestøtteverktøy

8.4 Hendelses- avviksbehandling

8.5 Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)

8.6 Intern revisjon

9. Vedlegg

1. Mål og definisjon

1.1 Mål for kommunens beredskapsarbeid

Forebygge uønskede hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon, og dersom slike hendelser likevel inntreffer, forberede tiltak som minimaliserer konsekvensene for mennesker, miljø og infrastruktur.

1.2 Definisjon

Med krise i denne sammenheng menes:

En uønsket hendelse som rammer større grupper av mennesker og som er mer omfattende enn det ordinære hjelpeapparatet takler tilfredsstillende.

NB! Mindre kriser og uhellforutsettes fortsatt løst av det daglige driftsapparatet uten innkalling av kommunens toppledelse.

1.3 Hovedprinsipper for beredskapsarbeidet

Det foreligger tre hovedprinsipper for alt beredskaps- og krisehåndteringsarbeid:

Nærhetsprinsippet: En krise skal håndteres på et lavest mulig nivå.

Likhetsprinsippet: Den organisasjonen man etablerer under kriser skal være mest mulig lik den daglige organiseringen.

Ansvarsprinsippet: Den myndighet som har det daglige ansvaret, har også ansvaret i en krise.

2. Organisasjon, ansvar og myndighet

2.1 Kommunal kriseledelse

Ordføreren beslutter når en situasjon skal defineres som en krise. Er ordføreren ikke tilgjengelig ligger denne myndigheten hos rådmannen.

Ledere på alle nivå har et ansvar for å bidra til å skille mellom hva som er en krise i forhold til definisjonen her, og hva som må forutsettes løst av det daglige driftsapparat.

Den kommunale kriseledelse er en overordnet funksjon og kriseledelsen skal som sådan ikke delta operativt på skadestedet.

Kriseledelsen består av:

- Ordfører - leder
- Rådmann - nestleder
- Skolefaglig rådgiver
- Personalfaglig rådgiver
- Beredskapsansvarlig
- Enhetsleder teknisk

Dersom verken leder eller nestleder er tilgjengelige, fungerer beredskapsansvarlig som leder.

Ansvar for innkalling av kriseledelsen når en krise oppstår: rådmann

Reserve: beredskapsansvarlig

2.2 Kriseledelsens oppgaver

Kriseledelsen i Andøy kommune skal koordinere og lede alle kommunale tiltak når en krise oppstår.

Kriseledelsens oppgaver er konkret å

- skaffe oversikt over hva som har hendt og hvilke konsekvenser hendelsen kan ha for kommunen og kommunens innbyggere
- ta beslutninger om å iverksette tiltak for å hindre skader på personer og materielle verdier

- sørge for at tiltak iverksettes — herunder prioritere ressurser fra kommunens side (kriseledelsen har fullmakt til å omdisponere innenfor kommunens budsjett)
- holde løpende kontakt med lensmann/politi, lokal redningsentral (LRS) og Fylkesmannen

informere befolkning/media/andre.

2.3 Sted for etablering av kriseledelsen

Kriseledelsen skal etableres i **formannskapssalen, Andøy rådhus**

Dersom rådhuset ut fra den aktuelle situasjonsvurdering ikke er egnet lokasjon for kriseledelsen, er Kongshaugen kommandoplass forhåndsutpekt til formålet.

2.4 Ansvarsfordeling mot politi/lensmann og fylkesmannen

Politiet har generelt ansvar for å lede (herunder også informasjonsansvar):

- Aksjoner hvor det er fare for tap / tap av menneskeliv, fare for skade på mennesker / tap av store verdier
- Saker der det er begått straffbare handlinger eller det er mistanke om det.

Kommunal ledelse må være forsiktig med å kommentere hendelser som vil bli etterforsket for straffbare handlinger, også om forhold som ikke direkte berører etterforskningen.

2.5 Nedtrapping og etterbehandling

Kriseledelsen avgjør når krisen er over og at kommunen går tilbake til vanlig drift.

Kriseteamet/kriseledelsen ivaretar eventuelle behov for etterbehandling av innsatspersonell og eventuelle pårørende gjennom kriseteamet. Senere behandling overtas av primærhelsetjenesten.

Kriseledelsen ser til at evaluering finner sted.

2.6 Kriseteamet

Kriseteamet skal ha/har ansvaret for å ivareta psykososial oppfølging av personer som er rammet av kriser i den akutte fasen. Kriseteamet består av representanter fra:

- Kommuneoverlege
- Rus og psykisk helsetjeneste
- Helsesøstertjenesten
- Soknepresten i Andøy
- Politiet
- Jordmor
- Kommunepsykolog ved behov

3. Delplaner

Følgende delplaner skal inngå under overordnet beredskapsplan:

Beredskapsplan for alvorlige hendelser i skoler og barnehager

Beredskapsplan for barnehagene i Andøy kommune

Kriseplan for psykososial beredskap

Lokal beredskapsplan NAV Andøy

Plan for kriseledelse ved Andenes Helsecenter Omsorgsbolig

Plan for kriseledelse ved Leiteveien, Hammarveien, Torvhågveien Arbeidssenter

Plan for kriseledelse ved Kiiljordheimen

Plan for kriseledelse ved Kildebakken

Plan for kriseledelse ved Kristinabakken

Plan for kriseledelse ved Andøya Bo- og Behandlingscenter

Plan for helsemessig og sosial beredskap

Pandemiberedskap Andøy kommune

Smittevernplan

Beredskapsplan for Andøy kommunale vannverk

4. Evakuering

4.1 Ansvar

Det er politiet som avgjør eventuell evakuering (og opphevelse av evakueringen) og som leder selve evakueringen, herunder også at de evakuerte blir registrert.

Kommunen bistår ved evakueringen med for eksempel transport, forpleining, eventuelt også registrering av de evakuerte. Kriseledelsen utpeker de som skal bistå ved evakueringen.

Kommunen har hovedansvaret for å bidra til etablering og drift av evakueringscenter (oppmøtested)/innkvarteringssted (er).

Ulykkeseieren og/eller kommunen har hovedansvaret for å bidra til etablering og drift av et eventuelt pårørendesenter.

Kommunen skal om nødvendig gi psykososial omsorg og samtale tjenester.

4.2 Transport

Transport fra sted det evakueres fra og til avtalt sted for evakuering skal samordnes.

Kriseledelsen skal medvirke til logistikk i forbindelse med evakueringen.

5. Informasjon

I forbindelse med en krise vil behovet for informasjon være stort. Informasjonen må gis så raskt som mulig og skal være nøktern, etterrettelig, samordnet og oppdatert. Målet med informasjonen er å:

- bidra til å skape trygghet og sikkerhet, redusere unødig frykt/angst
- redusere, avgrense skade, konsekvenser, psykisk/fysisk
- forhindre rykter og feilinformasjon

5.1 Ansvar

Kriseledelsen har ansvaret for at det blir gitt informasjon.

Dersom hendelsen er av en slik art at politiet er til stede og er innsatsleder, har politiet ansvaret for informasjonen om hendelsens utbredelse og konsekvenser.

Kommunens oppgave består først og fremst i å:

- Varsle de som er utsatt for fare og evt. deres pårørende
- Koordinere innsats og orientere om tiltak
- Forhindre unødvendig frykt

Kriseledelsen har ansvar for kontakt med presse når krisen er oppstått.

Kommuneoverlegen har det medisinfaglige ansvaret, herunder også medisinfaglig informasjonsansvar.

5.2 Krisekommunikasjon

Krisesituasjoner medfører et informasjonsbehov. Inntil dette er dekket oppstår et informasjonsvakuum. Dette kan forsterke krisen ved at folk blir skremt, eller ved at folk ikke får nødvendig informasjon til kunne ta vare på seg selv. Dessuten vil dette svekke tilliten og omdømmet til kommunen.

Det er viktig å være bevisst på det mangfoldet av informasjonskanaler og hastigheten som informasjon kan spres med i dag. Det handler ikke lenger bare om TV, radio og aviser, men også om sosiale medier, nettaviser/nett-radio/nett-TV og ulike former for mobiltelefonbaserte kanaler. Tempo og krav til tilgjengelighet har økt. Det samme har mulighetene, både for å spre korrekt informasjon og rykter.

5.3 Budskap

Alt informasjonsarbeid skjer i samråd med rådmann og ordfører. Informasjon som går ut fra kommunen skal kvalitetssikres for å unngå feilinformasjon eller misforståelser. I hovedsak er det politiet som uttaler seg om situasjonen på skadestedet, skadeomfang, personskader og omkomne. Kommunen bringer dette videre kun i den utstrekning informasjonen er kvalitetssikret og avklart med politiet. Kommunen vil normalt ikke informere om årsaksforhold. Kommunens informasjonsansvar består først og fremst i å ivareta publikum slik at ikke skadene blir større enn nødvendig, og slik at det ikke oppstår unødig frykt, panikk eller kaos.

Det vil normalt være ordfører som er kommunens ansikt utad også i krisesituasjoner.

5.4 Medier, kanaler, virkemidler

Ved kriser er kommunens hovedkanaler ut mot publikum de samme som ellers:

- Telefon - svartjeneste ved publikumssenteret
- Internett- kommunes hjemmeside og facebook

I hovedsak skjer informasjonsformidlingen ved at meldinger legges ut på internett. Der oppgis også telefonnumre for publikumskontakt og mediekontakt.

Alle telefonhenvendelser styres til/via publikumssenteret, som evt. forsterkes med personell fra etatene.

Det er viktig å sørge for at

- publikum, berørte, pårørende mv. i størst mulig grad kan betjene seg selv via nettløsningene
- at flest mulig kan få enkle svar på sine spørsmål hos publikumssenteret

Dette vil frigjøre ressurser i organisasjonen som er nødvendig for å ivareta koordinering, beslutningstaking og fagbaserte oppgaver (avhengig av type krise).

For øvrig brukes etter behov

- SMS-varsling, telefonvarsling
- e-post
- aviser, radio, TV

I helt spesielle situasjoner kan også følgende kanaler tas i bruk:

- telefaks
- Sivilforsvarets tyfoner (signalet "Viktig melding - lytt på radio")
- høytalerbiler
- dør til dør-aksjon
- informasjonsmøter
- plakatooppslag

Ved kriser av en viss størrelse kan NRK og nærradioene pålegges å samarbeide med myndighetene. Det er fylkesmannen/politimester som anmoder media om å formidle kriseinformasjon.

6. Tiltakskort på viktige hendelser

Det er foretatt beredskapsanalyse av samtlige hendelser fra ROS-analysen (16 stk.). Resultatet fra analysen viser at 4 av hendelsene er dimensjonerende for den kommunale beredskapen:

- Langvarig bortfall av energiforsyning e Områdebrann på Bleik (brann med spredning)
- Alvorlig ulykke med turistbuss
- Terrorangrep ved større arrangement

Det er utarbeidet tiltakskort for disse hendelsene.

7. Ressursoversikt

Kommunens ressursoversikt skal inneholde opplysninger om hvilke ressurser kommunen selv har til rådighet og hvilke ressurser som er tilgjengelige hos andre aktører ved uønskede hendelser

- Intern (vedlegg)
- Ekstern (vedlegg)

8. Forbedringsprosesser

8.1 Opplæring

Det forutsettes at alle som har en rolle i beredskapsarbeidet setter seg inn i relevante beredskapsplaner. Opplæring skjer i hovedsak gjennom øvelser.

8.2 Øvelser

Kommunens beredskapsplan skal øves hver annet år. Scenarioene for øvelsene bør hentes fra kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse. Kommunen skal øve sammen med andre kommuner og relevante aktører der valgt scenario og øvingsform gjør dette hensiktsmessig.

I tillegg kommer andre/interne øvelser av mindre omfang.

8.3 Krisestøtteverktøy

Krisestøtteverktøyet - CIM (Crises Issue Management) er et verktøy som kan benyttes for informasjonsdeling i forbindelse med ulykker og uønskede hendelser, samt som system for varsling og mobilisering. Systemet kan brukes av kriseledelse for loggføring, tiltakshåndtering, oppgavefordeling, meldingshåndtering, rapportering, mediehåndtering og organisering av planverk.

Fylkesmannen benytter dette systemet og ønsker å få rapporter tilsendt via CIM.

Andøy Kommune bør ta i bruk CIM. I den forbindelse må det avsettes nok ressurser til opplæring og trening av systemet.

8.4 Hendelses- avviksbehandling

Avvik meldes gjennom kommunens avvikssystem (KF Kvalitetssystem)

8.5 Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS)

Risiko- og sårbarhetsanalyser er grunnlaget for alt beredskapsarbeid og skal revideres minimum hvert 4. år. Gjennom arbeidet med risiko- og sårbarhetsanalyser skal kommunen kartlegge mulige uønskede hendelser som kan føre til ekstraordinære belastninger for virksomheten, samt avdekke årsakssammenhenger.

8.6 Intern revisjon

Planen skal gjennomgås og revideres årlig av beredskapsansvarlig. Det skal tydelig fremgå av dokumentet når revisjon er foretatt.

Varslingslister til beredskapsplanen skal gjennomgås halvårlig.

Beredskapsplaner for spesifikke temaer eller områder vedtas første gang politisk. Ansvar for revisjoner er tillagt enhetsleder/rådmannen.

Overordnet beredskapsplan, samt vedlegg "kommunes kriseledelse - med varslingslister" publiseres på kommunens hjemmeside og intranett. Øvrige vedlegg til planen er unntatt offentlighet, jfr. Offentlighetslova § 13.

Beredskapsplan, samt vedlegg "kommunens kriseledelse - med varslingslister" skal etter hver oppdatering distribueres til:

- Samtlige medlemmer av kommunens kriseledelse
- Lensmannen
- Fylkesmannen
- Kultur og informasjon
- Samtlige kommunale enheter
- Andøya flystasjon
- Midtre-Hålogaland sivilforsvarsdistrikt
- FIG-gruppa (Andenes)
- Nord Hålogaland HV distrikt 16
- Andøyposten
- Bladet Vesterålen
- Presten i Andøy
- Havnekontoret
- Redningsskøyta
- Andøy Energi AS

9. Vedlegg

- Oversikt kommunens kriseledelse med varslingsliste
- Ressursoversikt - intern/ekstern
- Evakueringsplan
- Delplaner
- Oversikt /kontaktinformasjon kriseteam